

ARGUMENTACIJA SEU MED
CIVIL LAW IN COMMON LAW

DVA TRADICIONALNA SLOGA ARGUMENTACIJE SODNIH ODLOČITEV

- **(1) Legalistični, deduktivni in uradniški slog**
 - celinsko pravo
 - logični silogizem (deduktivna, silogistična oblika)
 - nevtralni, uradni ton ter avtoritativni jezik
 - trpnik, pogosta raba splošnih oz. spolno nevtralnih samostalniških oblik (stranka, tožnik itd.)

○ (2) Vsebinski, diskurzivni in osebni slog

- anglosaško pravo
- nasprotno (kontradiktorno) argumentiranje
- vrednostne sodbe + osebna mnenja sodnikov
- argumenti v občem jeziku in diskurzivni obliki

SPREMEMBE NA “CELINI”

- po 2. svet. vojni – **manj rigiden, formalističen stil**
 - vpliv tujih pravnih sistemov (predvsem ameriškega)
 - vloga ustavnih sodišč (način obrazložitve, ločena mnenja)

SLOGI ARGUMENTACIJE KONTINENTALNIH SODIŠČ

- **1. francoski slog** – odločitev iz enega samega stavka (deli stavka v stilu povzetkov odvetnikovih sklepnih govorov)
 - **sodba tem popolnejša, čim krajša in bolj zgoščena (a težje razumljiva)**
 - + Belgija, Luksemburg, Nizozemska, Španija + nordijske države (razen Švedske)

- **2. nemški slog** – kot sestavki po bolj ali manj zahtevnih pravilih
 - pogosto sklicevanje na prejšnje odločbe ali učbenike
 - + Grčija, ITA, Švica + Švedska

“EVROPSKA” SODIŠČA

○ **SEU**

- odločitve Sodišča (legalistično-deduktivni slog argumentacije)
- mnenja generalnih svetovalcev (diskurzivno-osebni slog)

○ **ESČP**: bolj diskurzivni slog + LM

RAZLIKUJOČE SE MNENJE (MANJŠINSKI VOTUM)

- NE – le *BVerG*
- **zgodovinski razlogi** za odsotnost – tajnost posvetovanja in glasovanja + namen ohranjanja sodniške neodvisnosti pred svojim vladarjem
 - trend, da se vse bolj uveljavijo
- Lat. Am. – ponekod da
 - Portugalska zavoljo popolnoma pisnega postopka
- nekje predstavitev *ob ustni razglasitvi*
 - ŠPA, ŠVI + FRA – kasacijsko sodišče

KRITIKA NETRANSPARENTNOSTI SODNIŠKE ODLOČITVE

- Glede odsotnosti ločenih mnenj
- ***Tudi SEU!***
 - *Del kontinentalnega pravnega izročila*

ARGUMENT VEČINE - VRSTE

- 1. „Zamolčana“ većina
- 2. „Tiha“ većina
- 3. „Gola“ većina
- 4. „Kvalificirana“ većina

VEČINA V POLITIČNI IN SODNIŠKI ARGUMENTACIJI

- **Načelno brez razlike!!!**
 - Politika/sodstvo
 - *Common law/civil law*
- Politčne „demokratske“ odločitve – stara Grčija
 - Posredna demokracija: parlament
 - Neposredna demokracija: referendum
- Sodniške demokratske odločitve (razlogi)
 - Učinkovitost postopka
 - Objektivno (naj)boljša odločitev
 - Spoštovanje politične enakosti
 - **Senatno sojenje** (sami sodniki ali sodniki + prisedniki)
 - „Prava“ porota nekdanje soglasje... zatem le „kvalificirana“ večina

POLITIČNA ARGUMENTACIJA

- Večinsko odločanje pravilo, konsenz redkost
 - V pluralistični demokraciji konsenz celo politično „sumljiv“
- Ni **razlogov** za politično odločitev (glasovanje + *ratio legis*)
 - Ali vsaj *drugačni* od pravnih (npr. obrazložitev glasu, *travaux préparatoires*) – pravni vsebinsko strokovni (utemeljeni na pravilih)
 - Politični na podlagi „testa moči“ ali kakšnega sodobnega nadomestila (npr. volitve) - Posner

- Odsotnost obrazložitve v „številčnem“ organu praktično smiselna
 - Čim večje število, tem večji problem podati razloge (več sto poslancev...)

SODNIŠKA VEČINSKA ARGUMENTACIJA

- Tudi če so podani razlogi k odločitvi – ni nujno, da je zahtevi po transparentnosti povsem zagotovljeno
 - Če ni ločenih mnenj
 - Ne vemo, kako, s kakšnimi argumenti je večina preglasovala manjšino (kakšni so bili njeni argumenti); če tudi sploh
 - To manjša prepričljivost odločitve in nasprotuje ustavnim vrednotam avtoritete, transparentnosti ter demokratične legitimnosti sodnih odločitev
 - Primer Karakaš

